

skiga patenta. Zdrav ostani, in kmalo spet pridi v Ljubljano. Pri Lozarji boš dobil vsaki večer lepih rakov celo skledo. Tvoj bratranec na Krajskim.

Novi cesarski patent za gruntne in hišne davke za prihodnje léto 1850.

Čeravno nove davke vpeljati ali obstoječe povikšati, gré po postavah naše sedanje nove vlade (vstave) le Cesarju z državnim zborom vred, je vunder v sili potrebe, v kateri se zdej državna denarnica znajde, in kér državniga zbora ta mesec še ne bo, minister denarstva sam Cesarju predlog storil, de je treba za pomnoženje državnih dohodkov za prihodnje léto, ki se o vsih Svetih prihodnjiga mesca začne, skerbeti in v ta namen gruntne in hišne davke za léto 1850 povikšati. Cesar so 10. dan t. m. poterdili ta predlog in davkini patent za čas 1850. léta. Iz tega patenta oznanimo ob kratkim važniši reči.

Cesar v tem razglasu nar poprej spomnijo velicij težav in stisk, v katerim se je — kakor je vsacimu znano — zavoljo vojská in puntov v léto 1848 in 1849 avstrijsko cesarstvo znajdlo, in de za premaganje vsih teh stisk se je posebno veliko denarja potrebovalo. Zraven tega so tudi mnogotere nove preuredbe v notranjih deželskih napravah veliko veliko stroškov državni denarnici prizadjale. Pri vsim tem vunder Cesar niso hotli, de bi se bili ti dve težavni léti cesarski davki (franki) kaj povikšali, kér je Njih posebna skerb bila, Svojim zvestim ljudstvom, dokler so hude vojske terpele, nič novih davkov nakladati. Zdej pa sila terja, kér so države stroški večji, de se tudi njeni dohodki povikšajo. Cesar se s polnim zaupanjem na Svoje zveste ljudstva obernejo, de bojo, spomnivši se velicij dobrot, ki so jih poslednji čas zadobili, to silno in neogiblivo potrebo povišanja davkov spoznali, in de bojo z veseljem pripomogli k tem, česar država potrebuje.

Nar poprej ukažejo Cesar, de naj se v vsih tistih deželah, v katerih se gruntne davki po razméri stanovitniga gruntniga katastra odrajujejo, gruntne davki za léto 1850 na enako tarifo postavijo, namreč na 16 gold. od sto goldinarjev čistiga dohodka. Na Avstrijskim pod Anižo se je plačevalo dosihmal blizo 17 gold. — na Avstrijskim zgor Aniže blizo 20 gold. in pol, — na Štajarskim, Koroškim, Krajskim, Goriškim in Teržaškim, čez 17 gold. in pol, (po tem takim so v teh deželah sploh gruntne davki za léto 1850 ponižani), na Salcburškim pa se je plačevalo 8 gold. in 40 kraje. V vsih téh deželah imajo gruntne posestniki za prihodnje léto 16 od 100 gold. čistiga dohodka plačevati, razun Salcburškiga, kjer imajo za prihodnje léto posestniki 12 od sto odrajeti, zato ker bi stopnja od 8 gold., ki so jih dosihmal plačevali, nanagloma na 16 gold., za pervikrat prehuda bila. — Kjer pa še kataster ni napravljen, ima, kakor dosihmal, tarifa gruntnih davkov tudi za léto 1850 veljati. — Tudi davki od hišniga čimža se imajo v tistih krajih, kjer so hišni gospodarji dosihmal 18 gold. od 100 gold. plačevali, za prihodnje léto od 18 gold. na 16 gold. ponižati. Tudi za mesto Terst, ktero namest hišniga davka vsakoletne plačila po čez odrajuje, velja v enaki razmeri to ponižanje. Sicer se imajo pa davki od hišniga čimža o vsih Svetih 1849 v vsih deželah, v katerih so hišni klasni davki vpeljani, na vse pohištva razpisati, ki so v takih krajih, v katerih ali vse pohištva ali pa saj polovica teh pohištva posestnikom kaj čimža donesó, ali ktere se zunej teh krajev v najem dajejo. — Za take pohištva pa, ktere po teh novih postavah iz dozrajnih klasnih hišnih davkov pervikrat v versto čimžnih hišnih davkov stopijo, se ima 30 od sto gold. za letne hišne popravke odpustiti, in hišni davk

naj bo za léto 1850 le 12 gold. od sto. — Pri gruntnim in hišnim davku je pa za léto 1850 še tretji del redovniga davka, kakor izverstna doklada za to léto, poverh odrajeti. — Tistim gruntnim ali hišnim gospodarjem, ki imajo dolgove na svojim posestvu, je v polahkanje njih odrajetvíla pripušeno, dvajseti del tistiga zneska, kteriga imajo za davk za léto 1850 odrajeti, od svojiga dolgá, kteriga imajo posodniku plačati, odšteti, in posodnik mora čez to šumo, kakor de bi jo bil v gotovim prejel bil, plačilni list (kvitingo) podpisati. — Dosihmal niso ljudje, ki imajo svoje dohodke v gotovih denarjih (ali v zlatu, srebru, bankovcih, obligacijah i. t. d.) od tega premoženja nobenih davkov plačevali; prihodnjič bojo pa tudi ti mogli davke od svojih dohodkov odrajetovati, kar je pravično; zakaj bi nek vsi drugi od svojiga posestva, rokodelstva, kupčijstva ali od drugih dohodkov davke plačevali, bogatin pa ne, ki le čimže od obligacij potegne ali kupone iz njih reže? Kako se bojo pa ti dohodkine davki odrajevali, bojo posebne postave določile. — Takó veléva cesarski patent.

Kaj Dunajski časopis „Presse“
v 241. listu čez komisije piše, kterim je vstanovljenje novih cesarskih gospósk na Koroškim in Krajskim izročeno.

„Tukajšnja vstanovivna komisija novih cesarskih sodništev za Koroško in Krajsko deželo“ — piše „Presse“ — „sklene svoj razpis, de naj tisti, ki želé cesarsko službo zadobiti, povedó, ktere jezike de znajo (die Bewerber haben ihre Sprachkenntnisse anzuführen). Brez de bi ravno v ti negotovi in splošni govorici hudobno voljo iskali, moramo vunder odkritoserčno reči, de bi bilo v takó imenitni zadevi večji natanjnost in razločnost v prid pravične reči silno potrebna. Toliko je gotovo, de je tukajšne Slovence zlo razžalilo, de se v tem razpisu razločno ne terja znanost slovenskiga jezika, — in po vsi pravici jih mora to razžaliti. Kér je Krajska dežela čez in čez slovenska, Koroška pa za tretji del slovenska, tedaj je mende gotovo, de je vradnikom teh krajev natanjčna in popolnoma znanost slovenskiga jezika potrebna, če enakopravnost nima samó prazna beseda na papirju ostati, ampak če se ima v življenje vpeljati! Beseda „anführen“, ktera se vleči da, kakor kdo hoče, ne more nikogar potolažiti. Že pod staro vlado se je dokazik (Ausweis) popolnoma znanosti deželnih jezikov terjati, in zdej, ko je ta pravica ljudstva takó globoko v življenje vsakiga naroda ségla, se pa komisija zadovolji s praznim „anführen“ ki nič ne dokaže!“

Takó govori „Presse.“ Tudi „Novice“ so že v listu 38. opominovale, de to ni prava pot, ljudstvom pravico skazati, ktero zamorejo po vstavi terjati. Močno je tedaj tudi Krajnce v serce zabolélo, ko so enaki razpisek tudi krajnske politiške vstanovivne komisije brali, v katerim se bère, de naj tisti, ki želé na Krajskim službo zadobiti, sebi lastne jezikovednosti razložé (die ihnen eigenen Sprachenkenntnisse darzulegen“).

„Ihre Sprachkenntnisse anführen“ — ali pa „darlegen“, — kaj četo reči? Zakaj se kratko pa razločno ne reče: de se slovenskiga jezika popolnoma znanost natanjko spričati mora? Čmu v razpisih sedajnega časa take govorice, ki so že pod Meterniham zapovedane bile, po kterih so pa vunder Slovenci dostikrat clo kresijske poglavarje dobivali, ki, čeravno so imeli z ljudstvom vsaki dan opraviti, vunder ž njim niso govoriti znali. Mi sicer od poštenosti in vestí komisij pričakujemo, de bojo pri prisojevanju posamesnih prošnikov dokaz natanjčne znanosti slovenskiga jezika od njih terjali, — ali veliko boljši bi bilo, ko bi bile komisije to v razglasu očitno